

Svetsko prvenstvo 2002.

Забележено на Светском првенству 2002. за мушкарце (захтеви, примедбе и савети чланова Судијске комисије ФИВБ)

Текст који следи дат је према редоследу саопштавања од стране чланова Судијске комисије ФИВБ на редовним састанцима уочи и за време Светског првенства за мушкарце, одржаног од 28. септембра до 13. октобра у Аргентини. Многи захтеви и савети су добро познати нашим судијама, али верујемо да ће свакоме помоћи да стекне представу или се подсети на део онога шта се од судија тражи на међународној сцени. Врло је могуће да ће, као и после ранијих такмичења, захтеви за наведене ситуацији бити другачији. Текст је информативног карактера и не може бити основа за вредновање судијског/контролорског посла.

Општи део

1. "Овде смо да омогућимо најбољу слику о одбојци... Будимо тим... Најважнији су играчи, због њих долазе гледаоци, имена судија никога не занимају... Молим вас за часно суђење, 100% часно, ни проценат мање!" – Гавриел Краус, нови председник Судијске комисије ФИВБ.
2. Шта одликује доброг судију:
 - читајте пре сваке утакмице правила и званична тумачења: увек ћете пронаћи нешто ново
 - анализирајте екипе, гледаоце, тренере, сале... припремите се
 - сарађујте са другим члановима судијског колегијума: хоћемо да избегнемо несигурност, зато је важан и разговор пре утакмице
 - ништа није важније од игре: не намећите своје одлуке
 - судије су неутралне особе пре, за време и после утакмице (др Акоста, председник ФИВБ: "Овде сте изабрани од ФИВБ, не примајте никакве инструкције од националних представника. Нећу да вас видим са представницима федерација, ви сте овде пример у свему!")
 - понашајте се као тим: гледајте се током утакмице; чак и ако је лопта очигледна, уверите линијског судију да је део тима, јер желимо тимски рад!
 - будите доследни: не нарушавајте сопствени критеријум, фиксирајте сопствени критеријум суђења, јер играчи и тренери морају да препознају ваше могућности
 - не дозвољавајте недисциплину!
 - судите оно што сте видели, а не оно што мислите да сте видели
3. Ако нисте сигурни, пустите да се игра настави.
4. Избегавајте "конференције" с капитенима – гледаоци то не воле.
5. Не будите претерано технички строги, интервенишите када је неопходно, али чувајте дух игре.
6. Др Акоста: "На овом првенству одлучили смо се за континенталну неутралност: знамо да сте неутрални и часни, али сте и – људска бића".
7. Уочили смо да је на СП за жене превише толерисан нечист додир лопте, нарочито у првом одигравању. У сваком случају, друго одигравање мора бити 100% чисто!
8. После одлуке о осетљивој ситуацији: не гледајте играче и тренере у очи, погледајте на другу страну!
9. Никада не дискутујте са тренерима, играчима... шта год покушали, они неће прихватити ваше објашњење – затворите уста!
10. После досуђене акције не треба одмах испуштати пиштаљку из уста: може да изгледа неспретно ако уследи захтев за прекид игре, а судија на брзину враћа пиштаљку у уста.
11. Све међународне судије морају бити спремне да обављају функцију линијског судије и записничара.
12. Судија на међународном такмичењу нема право да позове брзог брисача да би поново обрисао под – то право има искључиво жири.
13. Ако је јасно да је грешка учињена, свира се без обзира да ли се ради о почетку или завршници сета.
14. За време протокола, руке не смеју се држати укрштене ни на леђима, ни преко стомака (треба да буду спуштене поред тела).
15. Трудите се да изгледате отмено, никако нервозно – што отменије изгледате, играчи и тренери ће вас више поштовати.

Први судија

16. Ко није у спортској опреми (патике), не може током загревања бити у терену.
17. Не држите подигнуту руку спремну за показивање док чекате да се угаси сигнална лампа за ТВ-понављање претходног надигравања.
18. Свирајте напад из зоне одбране после изведене акције, не пре.
19. Само први судија може да свира напад лоптом коју је из предње линије прстима додао Либеро.
20. Уколико први судија примети да са поставама нешто није у реду, треба одмах да позове другог судију и разјасни ситуацију.
21. Играч не сме да омета противничког играча да врати лопту из спољног простора.
22. Ако се Либеро мења после знака за сервис, после тог надигравања треба позвати капитена у игри и вербално опоменути да ће следећи пут бити досуђена санкција за одуговлачење.
23. Ако Либеро уђе у терен после изведеног сервиса (без обзира да ли у терену осим Либерера има још пет или шест играча), одмах треба прекинути игру и надигравање доделити противнику.

24. Знак за промену страна после завршетка сета: показује се покрет рукама само у једном смеру (само једном).
25. После 8. поена у петом сету, играче не треба терати до своје основне линије, него одмах показати знак за промену страна.
26. На почетку представљања уочи почетка утакмице, шест играча и либеро морају да седе на клупи, остали играчи морају бити у зони за загревање.
27. Прве судије: гледајте обавезно шта показују линијске судије (исправите их јасно уколико погреше, ставите до знања да је ваша одлука исправна а њихова погрешна).
28. Од првог судије се тражи да приликом контроле игре над мрежом фиксира положај тела и поглед ка правцу пружања мреже. Померање главе у психолошком погледу није добро, а и мање се види – то је стари стил технике суђења, који више не важи!
29. Екипа којој је досуђен екран ("маска") свесна је да је погрешила, па се неће ни бунити (ако свирате, учините то на почетку сета!)
30. Све је више играча који прекорачују дозвољено време за извођење сервиса од 8 секунди. Треба свирати грешку.
31. Уколико играч/тренер први пут протестује против одлуке другог или линијског судије, треба одлучном мимиком показати да то није дозвољено и да ће следећи пут добити жути картон.
32. Ако се више играча упуту ка првом судији у намери да протестују, судија треба да дуне у пуштаљку и позове само капитена у игри. Ако се и други капитен приближи, треба га склонити и рећи да први судија жели да разговара само са једним капитеном.
33. Заштитите остале судије од играча и тренера! Ако неко прети, мора одмах добити картон.
34. Чим брзи брисач напусти терен, одмах треба свирати за сервис, како би се играчима ускратила прилика да затраже додатно брисање пода и тако "зараде" санкцију за одуговлачење.
35. Уколико први судија не свира одмах и јасно, самоуверено не покаже екипу која ће сервирати, то на играче и тренере оставља утисак калкулације.
36. Не треба дозволити да се лопта за следећи сервис дода из терена, зато што постоји велика вероватноћа да на њој има трагова зноја. Први судија треба звиждуком да затражи да се таква лопта промени.

Други судија

37. Проверите пре сваког сета да ли постава уписана у записник одговара постави уписаној на листићу са поставом
38. Не додирујте играче приликом замене, јер су понекад сувише нервозни.
39. Ако први судија не реагује на приговоре тренера или играча, други судија мора да му на то скрене пажњу, како би се такво понашање санкционисало.
40. Други судија током угре мора да контролише понашање на клупама за резервне играче.
41. Од тренера се мора захтевати да јасно показују знакове за замену и тајм-аут.
42. Да би се избегли неспоразуми, други судија код уписивања санкција мора да приђе записничару и објасни ко је добио санкцију. После утакмице први судија (пошто је по тексту Правила игре одговоран за записник) мора да преконтролише и уписане санкције.
43. Да би се избегла конфузија, корисно је да други судија пре давања лопте за први сервис провери у записнику ко први сервира (има у пракси случајева када се то не провери и направи забуна).
44. Ако је други судија далеко од стуба и досуди "пецање", не мора да трчи до мреже и додирне је – довољно је показати испруженом руком ка мрежи.
45. Други судија не треба да жури са показивањем знакова истовремено или одмах после првог судије (понекад први судија врло брзо показује, па остаје непознаница за гледаоце или чак играче).
46. Други судија не сме да досуђује погрешан напад играча из задње линије, јер његова концентрација мора да буде усмерена ка игри у близини мреже.
47. Други судија мора током игре да размишља о томе ко би могао да затражи замену или тајм-аут, да не би био изненађен захтевом и потенцијално оштетио екипу која тражи прекид игре.
48. Други судија не треба да трчи ни у једној ситуацији: људи који трче одају утисак да касне!
49. За време утакмице не разговарајте са тренером!
50. Од судија на ФИВБ такмичењима (где обавезно има 4 линијске судије) не тражи се да сигнализирају блок-аут.
51. Код процеса замене, други судија не сме да прави сувишне покрете руком (подизање увис и препречавање).
52. Тренер не сме да прелази линију напада. Ако то учини, треба свирнути и показати руком да ту линију не сме да прекорачује.

Записничар

53. Изузетна замена: не рачуна се у 6 регуларних замена, али се уписује у рубрику "Примедбе".
54. Ако у сету дође до поновног одређивања Либерера, то се мора евидентирати у рубрици "Примедбе", а на листићу са поставом за следећи сет мора се уписати нови број Либерера.
55. Ако екипа има Либерера, његово име се уписује само у посебној рубрици (његово/њено име се не уписује два пута у записнику)! Дакле: ако је међу 12 играча један Либеро, његово/њено име ће се уписати само једном, и то само у посебној рубрици за Либерера.
56. Ако се, на захтев ТВ, помера почетак утакмице, то се мора евидентирати у записнику.
57. Проверите пре утакмице да ли списак играча у записнику одговара списку играча у билтену, односно листићу са саставом екипе..
58. Ако редослед ротације није правилан, записничар мора одмах притиснути сирену.
59. Ако затражена замена није легална, судијски знак је махање подигнутом руком лево-десно.

60. У случају прекида игре због више силе, записничар мора одмах да убележи време прекида и опише ситуацију.
61. За исправке у записнику не сме се користити коректурни лак! Ако нешто треба да се исправи, треба уписати са стране и парафирати (то је једини званичан документ са утакмице).
62. Ако је у изгледу дужа пауза због повреде играча записничар треба да почне да мери време, а трајање паузе ће се на крају утакмице уписати у рубрику "примедбе".

Линијски судија

63. Концентрација линијског судије од почетка мора бити максимална: ако одмах направите грешку, нико вам касније неће веровати!
64. Ако играч додирне антену, линијски судија ће показати исти знак као и кад лопта додирне антену (први и други судија, ако нису сигурни, треба да консултују линијске судије).
65. Први и други судија од линијских судија траже брзе и јасне одлуке, не плашите се да покажете оно што видите. Ви сте потребни првом и другом судији, зато и постојите у Правилима!
66. Ако први судија не уважи одлуку линијског, линијски не сме на њој да инсистира!